

Међународни дан жена

Међународни дан жена је дан посвећен женама и слави се сваке године 8. марта.

Овај дан је настао као дан борбе за економску, политичку и социјалну равноправност жена и мушкараца. У почетку то је била борба за гласачко право. Итересантно је да је Швајцарска била последња земља у Европи која је увела право гласа женама (1972.)

Иницијативу за тај празник дала је немачка феминисткиња и чланица социјалистичке странке Клара Цеткин (1857.-1933.). Цеткинова се борила

за право жена од 1889. а први пут је покренула иницијативу на међународној конференцији социјалистичких жена 1910. у народној кући у Копенхагену, која је касније постала позната као Ungdomshuset. **Прво обележавање Дана жена је било 1911. у Аустрији, Немачкој, Шварцарској и Данској.**

8. март је прихваћен као међународни дан жена 1917. године. Уједињене нације су од 1975. године, која је проглашена за **Међународну годину жена и службено почеле обележавати Међународни дан жена.** У међувремену уведене су институције као што су трудничко боловање, ограничење рада жена у трећој (ноћној) смени, иста плата за исти рад, право гласа...Жене и данас у многим земљама за исти рад имају мању плату.

http://sr.wikipedia.org/wiki/Међународни_дан_жена

Зашто је Олимп де Гуж завршила на гиљотини

Олимп де Гуж (рођена Мери Гуж 7. маја 1748. – погубљена 3. новембра 1793.) је била француска списатељица и револуционарка и борац за права жена за време Француске буржоаске револуције (1789. – 1794.).

Олимп де Гуж је рођена 1748. у Монтобану у близини Тулуза у јужној Француској као Мари Гуж. Њено порекло било је малограђанско. Иако је била једнако паметна, као и лепа, њену интелигенцију нису поштовали и унапређивали: готово да није знала читати и писати, а као неко пореклом из јужне Француске није знала говорити ни чисти француски језик. Своја дела касније је диктирала секретарици.

Упркос многобројним манама: „погрешан“ пол, „погрешно“ порекло, лош одгој, без иметка и још поред тога још удовица, Мари Гуж није желела да се препусти животу какав ју је очекивао. Она се преселила у револуционарни Париз, где је сама себи дала лепо име „Олимп де Гуж“, те ступила у контакт са образовним круговима и културним друштвима. Живела је од дарова које су јој давали њени љубавници, који

су истовремено плаћали и њене трошкове, а клевету да је курва прихватила је како би остварила свој сан - желела је постати списатељица.

Олимп де Гуж покушала је зарадити за живот као ауторка позоришних комада. Годинама се борила за поставку својих представа у конзервативном и краљу подређеном театру Komedі France. Већ једна од њених првих представа у Паризу је постала политичко питање. У комаду "L'Esclavage des Nègres" (ропство црнаца) обрадила је ропство у колонијама Француске. Већ након три изведбе градоначелник Париза забранио је представу. У новинама је де Гуж била исмејана.

Огорчена написала је: **Чему ова предрасуда усмерена према мом полу? Зашто се каже, што сам више пута чула, да Komedі France не би требало да поставља представе жена на сцену? Ја сам жена, не тако богата ... зар женама никада неће бити дозвољено да на страхове сиромаштва одговоре неким другим средством?**

Подстакнута револуционарним догађањима 1789. све више се окретала према политици. Де Гуж је била редовна посетитељка седница Националне скупштине. Своје идеје преточила је у предлоге социјално-политичких мера, које је штампала о свом трошку и лепила као плакате по Паризу. На тај начин је о њој дискутовао цео Париз.

Својом Повељом о правима жене и грађанке Олимп де Гуж била је **прва** особа која је формулисала заиста опширна људска и грађанска права. Члан 1. гласи: **Жена је рођена слободна и остаје једнака мушкарцу у свим правима. Социјалне разлике могу се оправдати само благостањем заједнице.**

Ова декларација је постигла велики углед у целој Француској, али и у иностранству. Њен спис "Три урнека или добробит домовине" довео је до њеног хапшења. Ово је дало повода да се у Олимп де Гуж препозна припадница партије жиродинаца, која је истовремено (мај/јуни 1793.) била избачена из Конвента. Де Гуж је у свом спису предложила референдум на којем би народ гласао о три предложена облика владавине: "Републиканска влада, једна једина и посредна, федеративна влада или монархија". Поред тога у децембру 1792. године она је јавно, пре свега из хуманих разлога, стала у одбрану краља. Он је желела промену друштва, али не путем бесмисленог насиља, већ путем речи, објављивањем списка и апелима на здрав разум. Тиме је она - упркос разлици између ње и Русоа - остала права заступница просветитељства.

Де Гуж је дошла пред трибунал Револуције. Обе акције, њен спис, те њен иступ у одбрану краља протумачени су као залагање за монархију. 3. новембра 1793. године Олимп де Гуж је гиљотирана.

Олимп није осуђена само као припадница партије жирондинаца, већ и као борац за права жена. Њене речи су наставиле да живе и после ње: **"И поред свих интрига, и поред свих странака чије су страствене борбе поделиле Француску, одабрала сам за себе сасвим нови пут, ослањајући се само на моје сопствене очи, слушајући само мој унутрашњи глас, успротивила сам се тлачитељима и свој сам живот жртвовала Револуцији."**

Приредила Олгица Лукач